

## Mše svatá „pro eligendo Romano Pontifice“

### Homilie kardinála Angela Sodana

Drazí koncelebranti, vážení veřejní představitelé, bratři a sestry v Kristu,

„Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech“ jsou slova chvalozpěvu, který znovu zaznívá v blízkosti hrobu apoštola Petra v hodině, která je pro svatou Kristovu církev tak významná. Tato slova žalmu 89(88) plynou z našich úst proto, abychom se jimi klaněli Otci, který je na nebesích, vzdávali mu chválu a prosili ho. *Misericordias Domini in aeternum cantabo*, tento překrásný latinský text nás zve, abychom rozjímali nad Tím, který s láskou neustále bdí nad svou církví, podpírá ji na její cestě napříč věky a oživuje ji svým Svatým Duchem.

S tímto vnitřním postojem se i my dnes chceme spolu s Kristem nabídnout Otci, který je na nebesích, abychom mu děkovali za jeho láskyplnou pomoc, s níž o svou církev neustále pečuje, a zvláště za zářící pontifikát, který nám daroval prostřednictvím života a působení 265. Petrova nástupce, milovaného a ctihodného papeže Benedikta XVI., jemuž v tento okamžik opětovně projevujeme svou veškerou vděčnost.

Zároveň dnes prosíme Pána, aby skrze pastýřskou péči Otců kardinálů dal své církvi brzy nového Dobrého pastýře. V této hodině nás povzbuzuje víra v Kristův příslib nepřemožitelnosti církve. On totiž řekl Petrovi: „A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou“ (Mt 16,18).

Drazí bratři, čtení z Božího slova, které jsme právě slyšeli, nám může pomoci, abychom lépe pochopili poslání, které Kristus Petrovi a jeho nástupcům světil.

#### 1. Poselství lásky

První čtení nám znovu připomnělo dobře známou prorockou promluvu ze druhé části knihy Izaiáš, části známé jako „knihy útěchy“ (Iz 40–66). Toto proroctví je určeno izraelskému lidu, který se nachází v babylonském vyhnanství. Bůh mu pak těmito slovy oznamuje, že pošle svého Mesiáše plného milosrdenství, Mesiáše, který prohlásí: „Duch Páně, duch Hospodinův, je nade mnou ... poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným, hlásat Hospodinovo milostivé léto“ (Iz 61,1-3).

Dokonalého naplnění se toto proroctví dočkalo v Ježíši, který přišel na tento svět proto, aby zde zpřítomnil Otcovu lásku ke všem lidem. Tato láska se zvláštním způsobem projevuje při setkání utrpením, nespravedlností, chudobou a lidskou slabostí, ať už tělesnou či mravní. Zmiňuje se o ní i známá encyklika papeže Jana Pavla II. *Dives in misericordia*, v níž čteme: „Právě tento způsob a oblast, v níž se projevuje láska, se v jazyce Bible nazývá ‚milosrdenství‘“ (č. 3).

Tento úkol milosrdenství světil Kristus pastýřům své církve. Zhostit se ho musí každý kněz i biskup, zejména je však svěřen římskému biskupovi, pastýři všeobecné církve. Petrovi totiž Kristus řekl: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde? ... Pas mé beránky“ (Jan 21,15). Ve svém komentáři k uvedeným slovům sv. Augustin napsal: „ať je tudíž úkolem lásky pást Pánovo stádce“, „*sit amoris officium pascere dominicum gregem*“ (In Iohannis evangelium, 123, 5; PL 35, 1967).

Právě tato láska pak pohání pastýře církve k tomu, aby se ujímali úkolu sloužit lidem každého věku, od charitativního díla až po nejvyšší formy této služby, kdy každému člověku nabízejí světlo evangelia a sílu milosti.

Tak o tom hovoří i Benedikt XVI. ve svém letošním poselství k postní době (č. 3): „Často se projevuje tendence omezovat termín ‚milosrdná láska‘“ (*la carità*) na solidaritu nebo pouhou humanitární pomoc. Je však důležité připomenout, že nejvyšším dílem lásky je právě evangelizace neboli ‚služba Slova‘. Neexistuje žádná činnost prospěšnější bližnímu, tedy láskyplnější (*caritatevole*), než lámat chléb Božího slova, umožňovat bližnímu účast na radostné zvěsti evangelia a přivádět jej ke vztahu s Bohem. Evangelizace představuje nejvyšší a nejcelistvější povznesení lidské osoby. Jak píše Boží služebník Pavel VI. v encyklice *Populorum progressio*, hlásání Krista je prvním a hlavním faktorem rozvoje (srov. č. 16).“

## 2. Poselství jednoty

Druhé čtení bylo vybráno z listu Efesanům, který sepsal apoštol Pavel právě v tomto městě, v Římě, během svého prvního uvěznění (v letech 62–63 po Kr.).

Jde o list velmi distingovaný a Pavel se v něm zabývá tajemstvím Krista a jeho církve. Zatímco první část listu má charakter věroučný (kap. 1–3), část druhá, z níž je převzato také dnešní čtení, má spíše pastorační tón (kap. 4–6). Pavel v ní hovoří o praktických důsledcích nauky, kterou předložil v části první, a začíná důraznou výzvou k zachování jednoty církve: „Povzbuzuji vás tedy já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje“ (Ef 4,1-3).

Sv. Pavel pak vysvětluje, že v rámci jednoty církve existují rozmanité dary podle mnoha podob, jimiž se projevuje Kristova milost, tato rozmanitost má však sloužit budování jednoho těla Kristova. „Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky“ (Ef 4,11-12).

Právě kvůli této jednotě svého tajemného těla seslal Kristus svého Svatého Ducha a zároveň ustanovil apoštoly – a mezi nimi Petra, který má stát v jejich čele – jako viditelný základ jednoty církve.

V našem textu nás sv. Pavel dále poučuje, že každý z nás se musí podílet na budování jednoty církve, k níž je nezbytná spolupráce „každé části zvláště“ podle práce, kterou koná“ (Ef 4,16). Všichni jsme povoláni k tomu, abychom spolupracovali s Petrovým nástupcem, viditelným základem této jednoty celé církve.

## 3. Poslání papeže

Bratři a sestry v Kristu, dnešní evangelium nás přivádí k Poslední večeři, kde Pán řekl svým apoštolům: „To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás“ (Jan 15,12). Tento text navazuje na první čtení z knihy proroka Izaiáše, popisující Mesiášovo jednání, a znovu nám připomíná, že základním postojem pastýřů církve je láska. Tato láska nás vybízí, abychom za své bratry nabízeli i vlastní život. Sám Ježíš prohlašuje: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život“ (Jan 15,13).

Základním postojem každého pastýře tedy je dát svůj život za svěřené ovce (srov. Jan 10,15). To se týká zejména Petrova nástupce, pastýře všeobecné církve. Neboť čím významnější a všeobecnější je pastýřovo poslání, tím větší musí být i jeho láska. V srdci každého Petrova nástupce musí stále znít slova, která kdysi pronesl božský Mistr k pokornému galilejskému rybáři: „*Diligis me plus his? Pasce agnos meos... pasce oves meas*“, „Miluješ mě více než ti zde? Pas mé beránky... Pas moje ovce“ (Jan 21,15-17).

Při této své službě lásky k církvi i celému lidstvu dali papežové poslední doby vzniknout mnoha prospěšným iniciativám v zájmu dobra jednotlivých národů i celého mezinárodního společenství a neúnavně podporovali spravedlnost a pokoj. Modleme se, aby i příští papež pokračoval v této nikdy nekončící práci na celosvětové úrovni.

Tato služba lásky je kromě toho i součástí niterné povahy církve. Papež Benedikt XVI. nám tuto skutečnost připomenul, když napsal: „Také charitativní služba představuje konstitutivní dimenzi církevního poslání a je nepominutelným výrazem samotné její podstaty“ (apoštolský list vydaný „motu proprio“ *Intima Ecclesiae natura*, 11. listopadu 2012, úvod; srov. *Deus caritas est*, č. 25).

Tento úkol lásky je církvi vlastní a zvláštním způsobem přináležejí právě církvi římské, která je podle překrásného obratu sv. Ignáce Antiochijského církvi, jež „předsedá v lásce“, „*praesidet caritati*“ (srov. *Ad Romanos*, úvod; *Lumen gentium*, č. 13).

Drazí bratři, modleme se tedy, aby nám Pán dal papeže, který tento vznešený úkol přijme velkoryse a ušlechtilě. Prosme ho o to na přímluvu nejbлаhoslavenější Panny Marie, královny apoštolů, i na přímluvu všech mučedníků a svatých, kteří po všechna uplynulá staletí tuto římskou církev proslavili. Amen.